

STRATEGII DE DEZVOLTARE TERITORIALA ȘI LOCALĂ¹

Coeziunea teritorială se află în centrul uneia dintre cele mai vechi politici ale UE - politica de coeziune a UE. Dimensiunea teritorială a politicii de coeziune a UE a fost consolidată în perioada de programare 2021-2027 cu introducerea obiectivului de politică dedicat 5 (OP5) „Europa mai aproape de cetățeni”, care are ca scop promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și inițiative locale.

În conformitate cu acest obiectiv, acest ghid este un sprijin pentru autoritățile de management ale programelor operaționale, autoritățile locale și orice altă organizație implicată în proiectarea, implementarea și monitorizarea strategiilor de dezvoltare în alte zone, decât zonele urbane.

Ghidul este conceput ca un instrument de învățare a politicilor pentru factorii de decizie, ajutându-i să devină conștienți de diferite opțiuni pe care le au. Oferă inspirație și oportunități de reflecție, cu privire la modul de abordare a celor mai relevante provocări recurente, pe care le pot întâlni actorii în dezvoltarea teritorială, oferindu-le o serie de sfaturi practice, exemple concrete și recomandări ca referințe la literatura, îndrumările și instrumentele existente.

Concluzii cheie: teritoriile europene care se extind dincolo de categoria urbană sunt foarte diverse. Acestea includ zonele rurale, zone muntoase, insule și zone de coastă, zone îndepărtate și slab populate și multe alte tipuri de teritorii în care coexistă un amestec de caracteristici urbane și rurale.

Mai multe provocări de dezvoltare sunt întâlnite mai frecvent în zonele non-urbane, decât în zonele urbane. Printre acestea, se pot întâlni:

- ✚ declinul și îmbătrânirea populației,
- ✚ economia locală deficitară și mai puține oportunități de muncă,
- ✚ lipsa accesului la servicii esențiale,
- ✚ degradarea mediului,
- ✚ conectivitate mai scăzută.

În ciuda problemelor menționate mai sus, aceste teritorii reprezintă, fără îndoială, locuri de oportunitate, de exemplu în domeniile bioeconomiei, servicii ecosistemice,

¹<https://www.citiesforum2023.eu/docs/Territorial/Handbook%20of%20territorial%20and%20local%20development%20strategies.pdf>

biodiversitate și bunăstare. Strategiile teritoriale bazate pe locație pot contribui la abordarea nevoilor acestor zone și la valorificarea pe deplin a potențialului acestora.

Din acest motiv, pentru perioada 2021-2027, politica de coeziune a UE oferă un cadru pentru conceperea și implementarea strategiilor teritoriale și locale bazate pe o abordare integrate, care pune accent pe politica intersectorială, guvernarea pe mai multe niveluri și cu mai multe părți interesate și care promovează procese multiteritoriale și comunitare.

Ghidul operaționalizează această abordare împărțind-o în șase elemente:

1. Dimensiunea strategică. O abordare strategică presupune un proces socio-spațial transformator și integrator, care facilitează dezvoltarea unei viziuni asupra viitorului unui loc, acțiuni și mijloace coerente pentru implementare.

2. Focalizare teritorială. Un aspect cheie pentru factorii de decizie politici responsabili de strategiile de dezvoltare teritorială și locală este identificarea unui teritoriu consistent pentru acțiunea politicii. Aceasta include definirea scării spațiale și domeniul specific, care sunt potrivite pentru atingerea obiectivelor strategiei.

3. Guvernare. Guvernarea eficientă a strategiilor de dezvoltare teritorială în zonele non-urbane necesită capacitatea de a coordona în cadrul și între diferitele niveluri de guvernare, administrații publice și agenții, precum și să implice sectorul privat, alte entități publice, ONG-uri și grupuri de cetățeni, în teritoriul vizat.

4. Integrare intersectorială. Integrarea între diferite domenii de politică este esențială pentru strategiile de dezvoltare teritorială implementate în cadrul politicii de coeziune a UE. Diversitatea teritoriilor necesită local răspunsuri concepute și combinația adecvată de politici, care răspund nevoilor și potențialelor specifice a fiecărei zone.

5. Fonduri și finanțare. Sprijinirea unei strategii integrate teritoriale necesită cunoștințe privind instrumentele de finanțare și implică instituirea unor procese de selecție și monitorizare a progresului, în conformitate cu normele de finanțare.

6. Monitorizare. Monitorizarea eficientă a strategiilor de dezvoltare teritorială și locală este crucială pentru succesul acestora. Monitorizarea permite factorilor de decizie să urmărească progresul și să realizeze revizuirile necesare. Mai mult, un robust sistem de monitorizare sprijină transparența, responsabilitatea și vizibilitatea sprijinului UE „la fața locului”.